

כף הקריבה שני גדיי עזים - אחד בשביל הדרגה שלמעלה, ואחד כדי להכניע את דרגתו של עשו שלא ישלט על יעקב, ועל כן שני גדיי עזים, ומשניהם טעם יצחק ואכל.

ויבא לו יין וישת. ויבא לו יין, רמז רמז - ממקום רחוק קרב אותו מאותו מקום ושל עשו. רבי אלעזר אמר, רמז מהיין שהוא שפל השמחה נמצאת בו כדי לשמח את יצחק, שצריך שמחה, כשרוצים שמחה לשמח את צד [הלוים] שלו, ועל כן ויבא לו יין וישת.

ותקח רבקה את בגדי עשו וגו'. אלו הלבושים שהרויח עשו מנמרוד, ואלה לבושי כבוד, שהיו מאדם הראשון, וכאו לידי נמרוד, ובהם היה צד צידה נמרוד, שכתוב (בראשית י) הוא היה גבר ציד לפני ה' וגו'. ועשו יצא לשדה ונלחם בקרב עם נמרוד והרג אותו, ולקח ממנו את הלבושים הללו. זהו שכתוב ויבא עשו מן השדה והוא עיף, ובארוה, פתוב פאן והוא עיף, וכתוב שם (ירמיה ד) כי עיפה נפשי להרגים.

ועשו היה מעלה את אותם הלבושים לרבקה, ובהם היה יוצא וצד ציד, ואותו היום לא לקח אותם, ויצא לשדה והתעכב שם. וכשעשו היה לובש אותם, לא היו מעלים ריחות כלל. פיין שיעקב לבש אותם, אז שבה האבדה למקומה והעלו ריחות, משום שפייו של יעקב היה פיו של אדם, ומשום כף חזרו בשעה ההיא למקומם והעלו ריחות.

אמר רבי יוסי, יפיו של יעקב [היה] שהוא יפיו של אדם איך אפשר? והרי שנינו, תפוח יעקבו של אדם הראשון מכהה גלגל

גדיי עזים, חד בגין דרגא דלעילא, וחד בגין לכפיא דרגיה דעשו דלא ישלוט עליה דייעקב, ועל דא שני גדיי עזים, ומתרוניהו טעים יצחק ואכיל.

ויבא לו יין וישת, (בראשית כז) ויבא לו יין, רמז רמז, מאתר רחיק קריב ליה מההוא אתר (דעשו). רבי אלעזר אמר, רמז מההוא יין דכל חדו אשתכח ביה, בגין לחדתא ליה ליצחק, דבעי חדוה, פדקא בעיין חדוה לחדתא סטרא (דלויא) דיליה, ועל דא ויבא לו יין וישת.

ותקח רבקה את בגדי עשו וגו', (בראשית כז) אליו אינון לבושיין דרווח עשו מנמרוד, ואליו לבושי יקר דהו מן אדם הראשון, ואתו לידא דנמרוד, ובהו הוה צד צידה נמרוד, דכתיב, (בראשית י) הוא היה גבור ציד לפני יי וגו', ועשו נפק לחקלא, ואגח ביה קרבא בנמרוד וקטל ליה, ונסב אליו לבושיין מגיה, הדא הוא דכתיב, (בראשית כה) ויבא עשו מן השדה והוא עיף, ואוקמוה. פתיב הכא והוא עיף, וכתיב התם (ירמיה ד) כי עיפה נפשי להרגים.

ועשו הוה סליק לון לאינון לבושיין לגבה דרבקה, ובהו הוה נפיק וצד צידה, והוה יומא לא נטל לון, ונפק לחקלא ואתעכב תמן. וכד הוה לביש לון עשו, לא הוה סלקין ריחין כלל. פיין דלביש לון יעקב, פדין תבת אבדה לאתרה, וסליקו ריחין. בגין דשופריה דייעקב, שופריה דאדם הוה. ובגין כף אהדרו כההיא שעתא לאתריהו, וסליקו ריחין.

אמר רבי יוסי, שופריה דייעקב (הוה) דאיהו שופריה דאדם איך אפשר, והא תנינן,

חמה, ואם תאמר שְׁכַף הָיָה
 יַעֲקֹב? אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר,
 וּדְאֵי שְׁכַף הָיָה. בְּרֵאשׁוֹנָה טָרַם
 חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, לֹא הָיוּ
 יְכוּלִים כָּל הַבְּרִיּוֹת לְהַסְתַּכֵּל
 בְּיָפְיוֹ. כִּיּוֹן שְׁחָטָא, הַשְׁתַּנָּה יָפְיוֹ
 וְרוּמוֹ הַנִּמְף, וְנַעֲשֶׂה בֵּן מֵאָה
 אַמּוֹת.

וּבֵא וּרְאָה, יָפְיוֹ שֶׁל אָדָם
 הָרֵאשׁוֹן הוּא סוּד, שֶׁהָאֻמוּנָה
 הַעֲלִיּוֹנָה תְלוּיָה בִּיפֵי הַהוּא,
 וּמִשׁוּם כֶּף (תְּהֵלִים ז) וַיְהִי נֶעֱם ה'
 אֶלְהִינּוּ עֲלֵינוּ, וְכַתּוּב (שֵׁם כו)
 לַחֲזוֹת בְּנֶעֱם ה'. וְזֶהוּ וּדְאֵי יָפְיוֹ
 שֶׁל יַעֲקֹב, וְהַכֵּל הוּא סוּד עֲלִיוֹן.
 וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ.
 בֵּא רְאָה, וַיִּרַח אֶת רִיחַ הַבְּגָדִים
 לֹא כְּתוּב, אֲלֵא רִיחַ בְּגָדָיו, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (שֵׁם קד) עֹטָה אֹרַח פְּשִׁלְמָה
 נוֹטָה שְׁמַיִם כִּיִּרְעֶה. דְּבַר אַחַר
 [וְהוּא] וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו
 וַיְבָרְכֵהוּ - שְׁכִינּוֹן שֶׁהַלְבִּישׁ
 אוֹתָם יַעֲקֹב, הֶעֱלוּ רִיחוֹת
 בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה. וְעַד שֶׁלֹּא הָרִיחַ
 [שְׁמַיִם] אֶת רִיחַ לְבוּשׁוֹ לֹא בְּרַף
 אוֹתוֹ, שֶׁהָרִי אֲזוּ [לֹא] יָדַע שֶׁהוּא
 רְאוּי לְהַתְּבַרֵּךְ. שְׁאֵם לֹא רְאוּי
 לְהַתְּבַרֵּךְ, לֹא הָיוּ עוֹלָיִם כָּל
 הַרִיחוֹת הַקְּדוּשִׁים הִלְלוּ עִמּוֹ.
 זֶהוּ שֶׁכַּתּוּב וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו
 וַיְבָרְכֵהוּ.

וַיֹּאמֶר רְאָה רִיחַ בְּנֵי כְּרִיחַ שְׂדֵה
 אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה'. וַיֹּאמֶר - דְּבַר
 נִסְתָּר הוּא. יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהִיָּתָה
 הַשְּׁכִינָה, וַיֵּשׁ אוֹמְרִים שֶׁיִּצְחָק
 הָיָה. כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה' -
 מִי הַשְּׂדֵה? זֶה שְׂדֵה הַתְּפוּחִים,
 הַשְּׂדֵה שֶׁהָאֲבוֹת הַעֲלִיּוֹנִים
 [חֹמְרִים] סוּמְכִים אוֹתוֹ וּמִתְקַנְּגִים
 אוֹתוֹ.

וַיְהִי לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשְּׁמַיִם
 וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרַב דְּגָן וְתִירוֹשׁ.
 אָמַר רַבִּי אַבְא, הַפְּסוּק הַזֶּה
 בְּאֵרוּהוּ, אֲבָל [פֶּתַח רַבִּי אַבְא וְאָמַר] בֵּא

תְּפוּחַ עֲקֵבוֹ דְּאָדָם הָרֵאשׁוֹן, מִכְּפָה גִלְגָּל
 חֲמָה. וְאֵי תִימָא דְכֶף הָיָה יַעֲקֹב. אָמַר לִיה רַבִּי
 אֶלְעָזָר, וּדְאֵי הָכֵי הָיָה, בְּקִדְמִיתָא עַד לָא חָב
 אָדָם הָרֵאשׁוֹן, לָא הָווּ יְכַלִּין כָּל בְּרִיּוֹן
 לְאַסְתַּכְּלָא בְּשׁוּפְרִיָּה. כִּיּוֹן דְּחָטָא, אֲשַׁתְּנִי
 שׁוּפְרִיָּה וְנִתְמַאָךְ רוּמִיָּה וְאַתְעַבִּיד בַּר מֵאָה
 אַמּוּן.

וְהָא חֲזִי, שׁוּפְרִיָּה דְּאָדָם הָרֵאשׁוֹן, רְזָא אִיהוּ,
 דְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה תְלִיא בַּהֵהוּא
 שׁוּפְרָא, וּבְגִין כֶּף, (תְּהֵלִים ז) וַיְהִי נֶעֱם יִי אֱלֹהֵינוּ
 עֲלֵינוּ. וְכַתִּיב, (תְּהֵלִים כו) לַחֲזוֹת בְּנֶעֱם יִי, וּדְאֵ
 הוּא שׁוּפְרִיָּה דְיַעֲקֹב וּדְאֵי, וְכֵלָא רְזָא עֲלָאָה
 אִיהוּ.

וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ. תָּא חֲזִי, וַיִּרַח
 אֶת רִיחַ הַבְּגָדִים לֹא כְּתִיב, אֲלֵא רִיחַ
 בְּגָדָיו. כְּמָה דְאַתָּא אָמַר, (תְּהֵלִים קד) עוֹטָה אֹרַח
 פְּשִׁלְמָה נוֹטָה שְׁמַיִם כִּיִּרְעֶה. דְּבַר אַחַר (נ"א דֵּא
 הוּא) וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ. דְּכִיּוֹן
 דְּאַלְבִּישׁ לוֹן יַעֲקֹב, סְלִיקוּ רִיחוֹן בַּהֵהוּא
 שְׁעָתָא, וְעַד דְּלֹא אָרַח (דְּאַרַח) רִיחוֹן דְּלְבוּשִׁיָּה,
 לֹא בְּרַכִּיָּה, דְּהָא כְּדִין (לֹא) יָדַע דְּאַתְחֲזִי הוּא
 לְאַתְבְּרָכָא, דְּאֵי לֹא אַתְחֲזִי לְאַתְבְּרָכָא, לֹא
 סְלִיקוּ כָּל הַנִּי רִיחוֹן קְדִישִׁין בַּהֲדִיָּה, הֲדָא הוּא
 דְכְּתִיב וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ.

וַיֹּאמֶר רְאָה רִיחַ בְּנֵי כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ
 יִי. (בְּרֵאשִׁית כו) וַיֹּאמֶר, מְלָה סְתִיִם הוּא.
 אִית דְּאֻמְרֵי שְׁכִינְתָא הוֹת, וְאִית דְּאֻמְרֵי יִצְחָק
 הוּהוּ. כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יִי, מֵאֵן שְׂדֵה, דְּאֵ
 שְׂדֵה דְתְּפוּחִים. שְׂדֵה דְאַבְהֶן עֲלֵאִין (תְּמִידִי)
 סְמִיכוּ לִיה וּמִתְקַנְּגִין לִיה.

וַיְהִי לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשְּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי
 הָאָרֶץ וְרַב דְּגָן וְתִירוֹשׁ. אָמַר רַבִּי אַבְא,
 הָאֵי קָרָא אוּקְמוּנָה, אֲבָל [פֶּתַח רַבִּי אַבְא וְאָמַר] תָּא